

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMĚŘI A MĚSTĚ PRAŽSKÉ
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTA LITOMĚŘI

Průběh výzkumu v Litoměřích v letech 1998-2000
Městské muzeum Litoměřice
Litoměřice

PŘEDNÍ ZPRÁVA
VÝZKUMŮ

Výzkumy
v

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT A MESOLIT

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

Resumé

Modřice (Bez. Brno-venkov). „Sádky“. Glockenbecherkultur. Brandgrab. Rettungsgrabung.

NEZAMYSLICE (okr. Prostějov)

„Intravilán obce“. KKK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na ploše určené k dostavbě skladovací haly firmy PB Plast (par. č. 2344/3) byla vedle slovanských objektů prozkoumána i část rozsáhlého plytkého objektu kultury s kanelovanou keramikou. Získaný materiál (drobnější zlomky keramiky včetně čerpáků) datují osídlení do klasické fáze jmenované kultury. ZM ČR I : 10 000, list 24-42-08, 320 mm od Z s. č. a 293 mm od J s. č.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

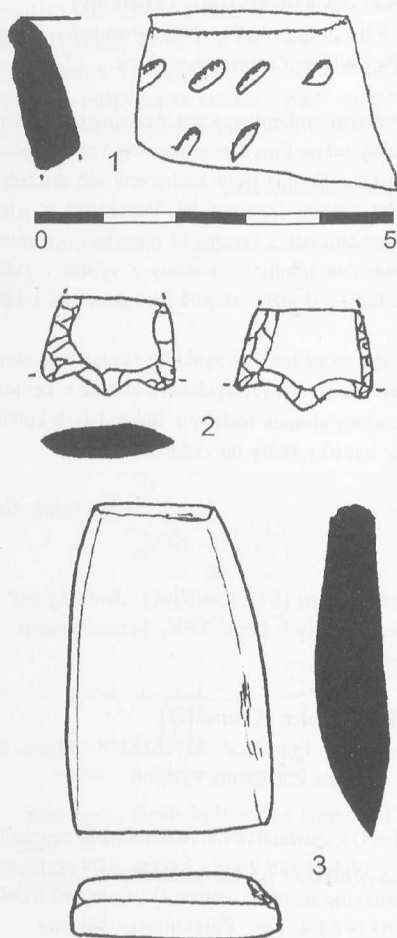
Nezamyslice (Bez. Prostějov). „Bauter Teil der Gemeinde“. Badener Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

NĚMČÍČKY (okr. Znojmo)

„Horní kusy“. KKK-JeK (?), KZP. Sídliště. Povrchový průzkum.

V jarních měsících roku 2004 byl proveden ověřovací povrchový průzkum na známé neolitické lokalitě kultury s MMK s rondelem. Sídliště leží na příhodném JV až V správném svahu a ze západu je kryto výraznou kótou 284,1 m („Březovec“). Rondel je situován severně od mělkého údolí s vodotečí, kde se podařilo získat sídlištní nálezy kultury s MMK a jednotlivé nálezy z eneolitu (Bálek – Rakovský 1990; Bálek 1999). Novým průzkumem však bylo zjištěno, že plocha osídlená v neolitu a eneolitu pokračuje jižním směrem od vodoteče až nad ostrou hranu údolí Jevišovky, zatopeného Výrovickou přehradou (trať Horní kusy, cca 800 JV okraje obce). Osídlená plocha v nadmořské výšce 256–274 m tak dosahuje minimálně dvojnásobné rozlohy (asi 7 ha). Kromě charakteristického materiálu příslušejícího kultuře s MMK byl vyzvednut keramický okraj s nevýraznými plastickými lištami zdobenými vrypy náležející eneolitickému období (KKK – JeK /?/; obr. 4:1) a především fragment silicitové šipky s trnem vyskytující se v KZP (obr. 4:2). Rohovcový artefakt je zhotoven z rohovce typu Krumlovský les variety I. Již ze zjišťovacího výzkumu rondelu pochází nestratifikovaný nález okraje patřící kultuře KNP (Bálek – Rakovský 1990, obr. 6:1?; Podborský a kol. 1993, obr. 144: 20–21). První pravěké artefakty získal v uvedeném trati („Horní kusy“) již J. Palliardi a dnes jsou uloženy ve sbírkách Moravského zemského muzea v Brně (i. č. 12310, st. č. 139). Jedná se o malou sekerku mírně trapézovitého nárysu a se symetrickým ostřím, která je vyrobena ze zelené aktinoliticko-amfibolické břidlice nejspíše severočeské proveniencie (magn. susc. je $0,20 \times 10^{-3}$ SI jednotek; obr. 4:3). Nálež je možné datovat do období kultury s MMK.

Martin Kučá, Milan Vokáč, FF MU Brno

Obr. 4. Němčičky. Výběr materiálu.
Němčičky. Auswahl des Materials.

Literatura

- Bálek, M. 1999: Němčičky, okr. Znojmo. In: Podborský, V. (ed.): *Pravěká sociokultovní architektura na Moravě*, 81–86.
- Bálek, M. – Rakovský, I. 1990: Příkop lidu s moravskou malovanou keramikou v Němčičkách. In: *Pravěké a slovanské osídlení Moravy. Sborník k 80. narozeninám Josefa Poulíka*, 38–50.
- Podborský, V. 1993: *Pravěké dějiny Moravy*, Brno.

Resumé

Němčičky (Bez. Znojmo). „Horní kusy“. Badener-Jevišovicer Kultur (?), Glockenbecherkultur. Siedlung. Oberflächen-sammlung.

OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)

„Horní nivy“. KSK. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V říjnu až listopadu 2004 proběhla 1. etapa záchranného archeologického výzkumu na velké polykulturní lokalitě na stavbě R 3508 (Slavonín – Křelov). Na lokalitě, pracovně označené jako „Řepčín I“, byl prozatím prozkoumán 1 ha inten-

živně osídlené plochy (z 5 ha) s 199 sídlištními objekty a 2 hroby datované do eneolitu, mladší doby bronzové a novověku.

Jedná se o malé návrší mezi Neředínem a Křelovem nad mělkým údolíčkem otevřeným na východ do údolí řeky Moravy. Prozkoumaná část lokality má nadmořskou výšku 250–251 m a lze ji identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, list 24-22-19, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. v mm – 20:350; 25:345; 45:350 a 42:355.

K eneolitickému období patří zčásti zkoumané pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou (ŠK). Z přibližného počtu deseti hrobových jam identifikovaných na skryté ploše komunikace byly v listopadu 2004 prozkoumány dva hroby. Mělké obdélné hrobové jámy měly orientaci S-J a vždy obsahovaly větší množství keramických nádob, BI a ŠI. Uprostřed hrobu H1 byly nalezeny spálené pozůstatky nebožtíka na hromádce. Doklady těla se v druhém případě v hrobu H2 zjistit nepodařilo. Ostatní hroby na pohřebišti budou prozkoumány v roce 2005.

Při skrývce orniční vrstvy byl nalezen i jeden kamenný sekeromlat, který můžeme rámcově datovat do neolitu či neolitu.

Marek Kalábek, AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc). „Horní nivy“. Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)
„Letiště“. KNP, ŠK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červenci až září 2004 byla v rámci záchranného archeologického výzkumu na stavbě R 3508 (Slavonín – Křelov) zkoumána polykulturní lokalita označovaná pracovním názvem „Neředín I“. Lokalita je situována na svahu obráceném k severu s nadmořskou výškou 246–256 m. Naleziště lze identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, list 24-22-19, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. (udáno v mm) – 50:159; 59:106; 68: 107 a 56:159.

Na skryté ploše s rozlohou 2,8 ha bylo prozkoumáno 146 objektů. Skrytá plocha má tvar protáhlého obdélníka a protíná západní okraj olomouckého letiště v ose betonové přistávací dráhy (S-J). Téměř úplná absence datovacího materiálu dovoila kulturně určit jen 28 objektů (19,1 %).

Jednalo se jednak o mísovitou jámu (obj. č. 1) a sloupovou jamku (obj. č. 2), které můžeme přiřadit kultuře s moravskou malovanou keramikou (MMK). Druhý horizont osídlení se vztahuje ke kultuře nálevkovitých pohárů (KNP). V zásobní jámě (obj. č. 108) bylo nalezeno několik zlomků keramiky zdobených dvojicí vodorovných listů s oválnými jamkami. Třetí horizont eneolitu v Neředíně se vztahuje k sídlišti kultury se šňůrovou keramikou (ŠK). V malém soujámí (obj. č. 129) byl nalezen zlomek hrdla nádoby zdobené šňůrou. Z dalších pěti jam pochází amorfní zlomky keramiky, které mohou být díky keramickému těstu zařazeny pouze do eneolitu (obj. č. 88, 92, 109, 144 a 145).

Největší skupina objektů (118 obj.) není datována. Ovšem zásyp a tvar těchto jam (trapezovitě zásobní jámy, sloupové jamky a žlábků) ukazují na jejich pravěké datování.

Marek Kalábek, AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc). „Letiště“. TBK u. Schnurkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)
„Mýlina“. KZP. Sídliště. Záchranný archeologický výzkum.

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Olomouc – Neředín, trať Mýlina, navázal na výzkumy prováděné v letech 1998–2003. Lokalita se nachází na západním okraji Olomouce na dvou výrazných návrších a v údolí zaniklé vodoteče. Na mapě ZM 1 : 10 000, číslo mapového listu 24-22-19, je objekt vytyčen těmito koordináty ZSČ : JSČ -135:265, nadmořská výška v místě nálezů – 245 m n. m. Při záchranném archeologickém výzkumu před stavbou devíti řadových domů byl objeven sídlištní objekt obsahující keramiku kultury zvoncovitých pohárů. Zatím se jedná o první objekt této kultury na polykulturní lokalitě v trati „Mýlina“. Ojedinele se keramika KZP objevovala i v kulturní vrstvě vzdálené od objektu cca 20 metrů.

Jaroslav Peška, Filip Šrámek, AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc). „Mýlina“. Glockenbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMUČANY (okr. Blansko)
„Na kopaninách“. Eneolit (?). Dílenský a těžební areál. Zjišťovací výzkum.

V letech 2003 a 2004 byla v rámci grantového projektu GAČR 404/02/1038A provedena zjišťovací sondáž v trati „Na kopaninách“ v katastrálním území Olomučan, na ploše rozsáhlého dílenského areálu zpracovávajícího rohovec typu Olomučany, který byl objeven povrchovou prospekci v roce 1998 (Přichystal 2002, 70). Polní trať „Na kopaninách“ se rozkládá východně od obce, na západním svahu, kterým klesá vrch Pokojná (502 m n. m.) do údolí potoka Žlíbek. Vlastní lokalita leží v její jihozápadní části, západně od lomu Hrubých, na obdělávaném pozemku bez viditelných morfologických depresí, v nadmořské výšce okolo 410 m. Přesná poloha je na mapě ZM ČR 1 : 10 000, listu 24-41-06, určena bodem o souřadnicích 85:370 mm od Z:J sekční čáry.

Výzkum měl za úkol ověřit existenci depresních struktur s odlišnou výplní v podloží, projevující se zvýšenou zdánlivou vodivostí. Tyto deprese byly v prostoru dílenského areálu zjištěny geofyzikální prospekci (Hašek – Přichystal – Tomešek 2002; 2003) a existoval reálný předpoklad, že se může jednat o pozůstatky hlubinné těžby suroviny. Terénní práce byly po časově i prostorově stránce značně omezeny kvůli majiteli pozemku, který povolil přístup na lokalitu pouze v krátkém intervalu během podzimu, přičemž nesmělo být použito žádné mechanizace. Sondy o rozměrech 8 × 1 m a 1 × 2 m byly situovány do prostoru nejrozsáhlejší anomálie, jejíž povrch se nachází o 1 m níže než současné dno lomu Hrubých, kde jsou sice doloženy výchozy horizontálně uložených silně zvětřených jurských vápenců, ovšem bez vrstev rohovec typu Olomučany. Po odstranění ornice, obsahující velké množství kamenné štípané industrie, se v hloubce 0,3 m vyrýsovala sídlištní jáma